

## 5.12 HUDEBNÍ VÝCHOVA

### 5.12.1 CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

#### Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova je dán obsahem vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Výuka předmětu přispívá ke kultivaci osobnosti žáka tím, že dává prostor pro uplatnění jeho tvořivých schopností a zprostředkovává mu umělecké zážitky prostřednictvím vlastní tvorby. Naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Ve výuce je možné přiblížit žákům hudební umění a působit tak na jejich estetické vnímání. Získané dovednosti mohou obohatit život v podobě náplně zájmových činností.

Vzdělávací oblast má významný rehabilitační a relaxační charakter. Na žáky působí harmonizující prostředí, ve kterém se snižuje jejich vnitřní napětí, psychická nevyváženost, nesoustředěnost a v mnohých případech i agresivita. Žáci mají předpoklady k osvojení hudebních dovedností a mohou v této oblasti dosahovat vynikajících výsledků. Veřejná vystoupení podporují růst jejich sebevědomí a přispívají k odolnosti vůči stresu a trémě.

Vzdělávací obor Hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít a poskytuje vhled do hudební kultury. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně tvořivých, poslechových a pohybových.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru napomáhá k rozvíjení tvořivosti a vnímavosti k sobě samému i okolnímu světu. Vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci, toleranci a napomáhá utváření postojů a hodnot.

Povinná týdenní časová dotace na 1. stupni je 5 hodin; v 1. – 3. ročníku byl předmět posílen z disponibilní časové dotace po jedné hodině v každém ročníku ( celkem je 8 hodin týdně).

Časová dotace na 2. stupni jsou 4 hodiny; v 6. – 9. ročníku po jedné hodině týdně.

Výuka je zpravidla organizována v budově školy, koncerty a hudební pořady se realizují mimo budovu u pořádajících organizací.

#### Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova uplatňujeme takové postupy a metody, které vedou k naplňování následujících kompetencí.

#### **Kompetence k učení**

- Seznamujeme žáky se základními pojmy a termíny, vedeme k jejich porozumění.
- Podporujeme tvořivost a vlastní nápady žáků.

- Vedeme žáky k sebehodnocení, k estetickému vnímání a cítění.
- Připravujeme žáky na soutěž ve zpěvu.

### **Kompetence k řešení problémů**

- Vedeme žáky k aktivní účasti ve všech fázích činnosti.
- Podporujeme žáky v prezentaci svých vlastních nápadů a názorů.
- Zapojujeme žáky do soutěží a školních vystoupení.
- Oceňujeme více cest, způsobů řešení.

### **Kompetence komunikativní**

- Učíme děti naslouchat a vyjádřit své pocity.
- Budujeme oboustrannou komunikaci mezi učitelem a žáky a mezi žáky navzájem.
- Vedeme žáky k porozumění hudebních záznamů a obrazových materiálů.
- Zadáváme úkoly rozvíjející tvořivost, samostatnost a hudební cítění.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách.

### **Kompetence sociální a personální**

- Budujeme pozitivní třídní klima.
- Zařazujeme práci ve dvojicích a ve skupinách.
- Učíme žáky přijímat rozličné role ve skupině.
- Umožňujeme žákům objevovat v sobě dobré stránky.
- Učíme je základům kooperace a týmové práce.

### **Kompetence občanské**

- Při práci společně s žáky určujeme pravidla chování.
- Vedeme žáky k zaujímání vhodných postojů k hudbě ve všech jejích oblastech.

- Vedeme žáky k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.
- Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům.

### **Kompetence pracovní**

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem.
- Při výuce hudební výchovy vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Učíme žáky vhodně využívat psychohygienický účinek hudby.
- Vedeme žáky správnému zacházení s dostupnými hudebními nástroji, k jejich údržbě.
- Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi hudební oblasti.

## 5.12.2 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

### Hudební výchova

**Ročník: 1.**

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zpívat jednoduché písně v rozsahu kvinty</li> </ul>	<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zpívat jednoduché písně v rozsahu kvinty</li> <li>- při zpěvu správně stát, dýchat a artikulovat</li> <li>- opakovat slovní spojení</li> <li>- opakovat slovní spojení s náznaky intonace</li> </ul>	<p>Zpěv písní přiměřeného rozsahu</p> <p>Hlasová cvičení</p> <p>Intonační cvičení</p>	<p>Čj, Vv</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámit se s poslechem písní</li> <li>- soustředit se na vzorový zpěv učitele</li> </ul>	<p>Poslech písní a koled</p> <p>Poslech písní se složitějším textem s doprovodem klavíru nebo kytary</p>	
<p>-správně a hospodárně dýchat a zřetelně vyslovovat při rytmicizaci říkadla i při zpěvu</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nacvičovat správné dýchání, nádech a výdech</li> <li>- nacvičovat artikulaci a koordinaci sluchu a rytmu</li> <li>-doprovodit říkadla a písně hrou na tělo</li> </ul>	<p>Písně</p> <p>Říkadla, rozpočítadla</p> <p>Hra na tělo</p>	
<p>-měnit pohyb podle tempových a rytmických změn</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- cvičit chůzi: vpřed, kratší kroky, delší kroky</li> <li>- napodobit změny v pohybu podle vzoru učitele</li> </ul>	<p>Chůze, pochod</p> <p>Hra na tělo</p>	

## Hudební výchova

## Ročník: 2.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: -zpívat jednoduché písně v rozsahu kvinty	Žák by měl - zpívat jednoduché písně v rozsahu kvinty - při zpěvu správně stát, dýchat a artikulovat - napodobit vzestupnou a sestupnou melodii podle gest vyučujícího	Zpěv písní  Hlasová cvičení  Intonační cvičení Sluchová cvičení	Čj, Vv OSV 1
- rozlišovat sílu zvuku	- označit zvuk ze třídy a zvenčí - odhadnout z které strany zvuk přichází - seznámit se s poslechem různých zvuků	Poslech zvuků Sluchová cvičení	
- soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby	- soustředit se na poslech výrazné skladby - soustředit se na poslech dětských sborů	Poslech krátkých výrazných skladeb a dětských sborů	
- správně a hospodárně dýchat a zřetelně vyslovovat při rytmizaci říkadla i při zpěvu	- reprodukovat krátké popěvky - napodobit rytmické texty, říkadla, rozpočítadla	Hra na ozvěnu Lidové pranostiky, říkadla, rozpočítadla, písně	
- měnit pohyb podle tempových a rytmických změn	- nacvičovat běh v rytmu - doprovodit zpěv a poslech hudby změnami v pohybu	Běh: volný, rychlý, vpřed, vzad, se zanožováním na místě Hra na tělo, rytmická cvičení	OSV 2

**Hudební výchova****Ročník: 3.**

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - zpívat jednoduché písně v rozsahu kvinty	Žák by měl: - zpívat jednoduché písně v rozsahu kvinty - dodržovat hlasovou hygienu - cvičit měkké nasazení tónu	Zpěv písní Intonační a hlasová cvičení Rytmická a sluchová cvičení Dechová cvičení	Čj, Vv OSV 1
- rozlišovat sílu zvuku	- pojmenovat zvuky z vybraného prostředí - napodobit sílu zvuku hlasem nebo kresbou	Zvuky z domova, ulice, v přírodě a ve třídě Slabý a silný zvuk Šepot a křik	Vv
- soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby	- soustředit se na poslech výrazné skladby - soustředit se na poslech drobných skladeb klasiků	Poslech dechové hudby Pochody Poslech vážné hudby	
- správně a hospodárně dýchat a zřetelně vyslovovat při rytmicizaci říkadla i při zpěvu	- deklamovat říkadla a rozpočítadla s důrazem na výslovnost a dýchání - napodobit doprovody po vzoru učitele	Říkadla, rozpočítadla, písně	
- měnit pohyb podle tempových a rytmických změn	- cvičit přeměnný krok - předvést běh volný a v rytmu - měnit pohyb podle vzoru učitele	Krok dopředu a do strany „krok – sun – krok“ Běh v rytmu bubínku, hra na tělo	OSV 2 Tv

**Hudební výchova****Ročník: 4.**

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - zpívat písně v přiměřeném rozsahu k individ. schopnostem	Žák by měl: - zpívat písně v přiměřeném rozsahu k individ. schopnostem - napodobit zpěv učitele - vytvořit a zazpívat odpověď na zpívanou otázku	Zpěv písní Hlasová hygiena Intonační a sluchová cvičení	Čj, Vv OSV 1
-odlišit tóny podle výšky	- předvést pohybem ruky výšku tónů při zpěvu a poslechu písní	Zpěv a poslech písní	
-soustředit se na poslech skladeb	- soustředit se na poslech drobných skladeb klasiků - seznámit se se skladbami místního dechového orchestru	Skladby českých hudebních skladatelů Rožmitálská Venkovanka	
- doprovodit spolužáky na rytmické hudební nástroje	- doprovodit spolužáky v rytmu písně - ovládat hru na vybrané rytmické nástroje	Rytmická cvičení, hra na tělo Hra na nástroje Orffova instrumentáře	OSV 2
- umět propojit vlastní pohyb s hudbou	- pochodovat podle hudebního doprovodu - propojit s hudbou pohyby paží, podupy, chůzi a běh	Pochodové písně Pohybové hry s říkadly	Tv

**Hudební výchova****Ročník: 5.**

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - zpívat písně v přiměřeném rozsahu k individ. schopnostem	Žák by měl: - zpívat písně v přiměřeném rozsahu k individ. schopnostem - napodobit stoupající a klesající melodie podle gest vyučujícího	Zpěv písní Hlasová hygiena Intonační, rytmická a sluchová cvičení	Čj, Vv OSV 1
- odlišit tóny podle síly a barvy	- napodobit sílu tónů hlasem či kresbou - rozlišit hru různých hudebních nástrojů	Poslech zvuků, písní, hudby, šepotu a křiku Barvy tónů hudebních nástrojů	
- soustředit se na poslech skladeb	- soustředit se na poslech drobných skladeb klasiků - označit hudbu místního dechového orchestru - soustředit se na poslech skladeb, kde se sólově uplatní hudební nástroj	Díla českých a světových hudebních skladatelů Rožmitálská Venkovanka	
- naučit se správně hospodařit s dechem při interpretaci písní – frázování	- naučit se správně hospodařit s dechem při interpretaci písní- - frázování	Zpěv lidových a umělých písní	
- doprovodit spolužáky na rytmické hudební nástroje	- napodobit jednoduchá rytmická cvičení -doprovodit spolužáky v osminových a čtvrt'ových hodnotách písně	Hra Na ozvěnu Hra na nástroje Orffova instrumentáře	OSV2
- umět propojit vlastní pohyb s hudbou	- střídat chůzi s přeměnným krokem - zatančit mazurku	Lidové písně Pohybové hry Mazurka	Tv



## Hudební výchova

Ročník : 6.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: -znát a interpretovat vybrané lidové a umělé písně	Žák by měl: - znát a interpretovat vybrané lidové a umělé písně - intonovat podle pokynů učitele	Lidové a umělé písně Vánoční koledy Hlasová hygiena, intonační cvičení	Čj, Vv OSV 1
- doprovázet písně pomocí ostináta	- doprovodit píseň ostinátem v osminových hodnotách - doprovodit ostinátem říkadlo s podloženým slovem	Hra na tělo Nástroje Orffova instrumentáře Rytmická a sluchová cvičení	OSV 2
- soustředit se na poslech skladeb většího rozsahu	- soustředit se na poslech špičkových árií z oper - soustředit se na poslech rozsáhlejších skladeb - soustředit se na poslech vybraných hudebních nástrojů	Árie z oper českých hudebních skladatelů Díla českých hudebních skladatelů Skladby pro sólový nástroj a orchestr	
- rozpoznat vybrané hudební nástroje symfonického orchestru	- definovat orchestr - rozpoznat vybrané smyčcové nástroje	Skladby pro symfonický orchestr	
- znát vybrané hudební skladatele a jejich díla	- pojmenovat vybrané hudební skladatele na obrázku - přiřadit dílo k vybranému hudebnímu skladateli	Nejvýznamnější čeští hudební skladatelé	

--	--	--	--

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- znát a interpretovat vybrané lidové a umělé písně</li> </ul>	<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- znát a interpretovat vybrané lidové a umělé písně</li> <li>- intonovat podle pokynů učitele</li> <li>- seznámit se s taktováním</li> </ul>	<p>Lidové a umělé písně Vánoční písně a koledy Taktování při zpěvu a poslechu Hlasová hygiena, intonační, rytmická a sluchová cvičení</p>	<p>Čj, Vv OSV 1</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- doprovázet písně pomocí ostináta</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- doprovodit píseň ostinátem v osminových a čtvrt'ových notách</li> <li>- doprovázet říkadla a písně s obměnami</li> </ul>	<p>Hra na tělo Nástroje Orffova instrumentáře</p>	<p>OSV 2</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- soustředit se na poslech skladeb většího rozsahu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- soustředit se na poslech skladeb českých a světových hudebních skladatelů</li> <li>- soustředit se na poslech různých hudebních uskupení</li> </ul>	<p>Díla českých a světových hudebních skladatelů Skladby sólové, komorní a orchestrální</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpoznat vybrané hudební nástroje symfonického orchestru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpoznat vybrané smyčcové a dechové nástroje</li> <li>- pojmenovat vybrané strunné a dechové nástroje</li> </ul>	<p>Skladby smyčcového, dechového a symfonického orchestru</p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- znát vybrané hudební skladatele a jejich díla</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- znát život vybraného českého hudebního skladatele</li> <li>- přiřadit díla k vybraným českým hudebním skladatelům</li> </ul>	<p>Nejvýznamnější hudební skladatelé a jejich díla</p>	

**Hudební výchova****Ročník: 8.**

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
Žák by měl: - znát a interpretovat vybrané lidové a umělé písně	Žák by měl: - znát a interpretovat vybrané lidové a umělé písně - zazpívat kánon s učitelem - seznámit se s grafickým záznamem melodie - znát text hymny ČR	Lidové a umělé písně Hlasová hygiena, intonační, rytmická a sluchová cvičení Notová osnova Hymna ČR	Čj, Vv OSV 1  VMEGS 2
- doprovázet písně pomocí ostináta	- doprovodit píseň ostinátem v osminových, čtvrtových a půlových notách - doprovodit písně a skladby ve dvou a čtyřdobém taktu na těžkou a lehkou dobu	Hra na tělo Nástroje Orffova instrumentáře	OSV2
- soustředit se na poslech skladeb většího rozsahu	- soustředit se na poslech skladeb většího rozsahu - soustředit se na poslech melodramu - soustředit se na poslech jazzu	Díla českých a světových hudebních skladatelů Melodram Jazz	
- rozeznávat různé hudební žánry	- soustředit se na poslech vážné a moderní hudby - rozlišit jazz a moderní hudbu - seznámit se s tanečními kroky moderních tanců	Klasická hudba Jazz Populární hudba	

<p>- rozpoznat vybrané hudební nástroje symfonického orchestru</p>	<p>- pojmenovat vybrané strunné, dechové a bicí nástroje - rozpoznat vybrané smyčcové, drnkací a klávesové nástroje</p>	<p>Hudební nástroje</p>	
<p>- znát vybrané hudební skladatele a jejich díla</p>	<p>- znát život vybraného českého nebo světového hud. skladatele - přiřadit díla k vybraným českým a jednomu světovému hud. skl.</p>	<p>Nejvýznamnější hudební skladatelé a jejich díla</p>	<p>Vv, Z</p>

**Hudební výchova****Ročník: 9.**

<b>Očekávané výstupy z RVP ZV</b>	<b>Školní výstupy</b>	<b>Učivo</b>	<b>Přesahy a vazby</b>
Žák by měl: - znát a interpretovat vybrané lidové a umělé písně	Žák by měl: - znát a interpretovat vybrané lidové a umělé písně - zazpívat kánon - seznámit se s pěveckými hlasy - zazpívat hymnu ČR	Lidové a umělé písně Hlasová hygiena, intonační, rytmická a sluchová cvičení Pěvecké hlasy Hymna ČR	Čj, V, OSV 1
- doprovázet písně pomocí ostináta	- doprovodit ostinátem písně a hudbu ve dvoudobém a třídobém taktu	Hra na tělo Nástroje Orffova instrumentáře	OSV 2
- soustředit se na poslech skladeb většího rozsahu	- soustředit se na poslech skladeb většího rozsahu - soustředit se na poslech symfonické básně - seznámit se s tanečními kroky klasických tanců	Díla českých a světových hudebních skladatelů Symfonická báseň Dechová hudba	Tv
- rozeznávat různé hudební žánry	- soustředit se na poslech a označit hudbu vážnou, dechovou, jazzovou a populární	Klasická, dechová, jazzová a populární hudba	
- rozpoznat vybrané hudební nástroje symfonického orchestru	- pojmenovat vybrané strunné, dechové a bicí nástroje - rozpoznat vybrané dřevěné, žest'ové a vícehlasé dech. nástr.	Hudební nástroje	
- znát vybrané hudební skladatele a jejich díla	- znát život a dílo vybraného českého a světového hudebního skladatele	Nejvýznamnější hudební skladatelé a jejich díla	Vv, Z

